

MUITERIJ AAN BOORD VAN HET BARKSCHIP 'TWENTHE' OP 12 AUGUSTUS 1856

DOOR MR. A. DIRKZWAGER

IN het Rotterdams Jaarboekje van 1964 komt een artikel voor over de muitery op de bark 'Twenthe'. Ik had kort tevoren een aquarel van de beroemde scheepstekenaar Spin van dit barkschip verworven en het had heel wat moeite gekost om de gegevens, die mij in staat moesten stellen de geschiedenis van deze bark te schrijven, te ontdekken en bijeen te brengen.

Het schip was namelijk op zijn eerste reis in 1856 door muiters overvallen, in brand gestoken en verloren gegaan, zodat de naam van het schip niet voorkwam in de jaarregisters van schepen of van reders.

Groot was dan ook mijn verrassing toen ik kort na het verschijnen van het Jaarboekje een bundel verhalen van de hand van mr. J. M. Fuchs ontving, getiteld 'De Hond aan de Galg'. Eén van die verhalen bevatte de beschrijving van het proces dat destijds tegen de Maleise muiters gevoerd was. Aan het slot van dit verhaal van Fuchs las ik: 'De zaak van de 22 Maleiers was historie geworden totdat in 1946 mr. L. Erades, thans vice-president van de rechtbank te Rotterdam, een uitvoerige kritiek had geleverd op het arrest van de Hoge Raad, gewezen in de muiteryzaak.'

En mijn verbazing steeg toen ik onlangs in een in 1965 verschenen bundel 'Indonesië's voltooid verleden tijd' van Willem Brandt, een kort verslag over weer dezelfde muitery aantrof, opgediept uit de nagelaten papieren van de bestuursambtenaar Van Emden.

Al deze geschriften lezende komt men tot de conclusie hoe verschillend de wijze kan zijn, waarop een schrijver stof, geput uit dezelfde bron, kan behandelen. Vestigde Fuchs vooral de schuld op de kapitein van de 'Twenthe' omdat deze niet de gawe had met Maleise schepelingen om te gaan, bepaalde Van Emden zich tot een korte verhandeling over de procesvoering, mede in verband met de taalmoeilijkheden als gevolg van het feit dat drie tolken nodig waren om het contact tussen de verdachten en de rechter tot stand te brengen, Erades leverde op uiterst deskundige wijze en zeer uitvoerig en gedocumenteerd zijn kritiek op het arrest van de Hoge

Raad. De door mij geleverde bijdrage behandelde ook en vooral de nautische zijde van de zaak.

Zo levert dus dit proces nog steeds, bijna 120 jaar nadat het is gevoerd, tot de dag van heden stof tot bespreking. Zou hiermede het laatste woord over de 'Twenthe' thans geschreven zijn?

BLADVULLING

VAL NIET

Mijnheer de Redacteur!

Is het aanleggen van trottoirs in enkele straten onzer stad niet geschied om den voetgangers een veilig pad te bezorgen, ook daar waar veel gerij en eene drukke passage is? Maar moeten dan die verhoogde voetpaden niet zoo gemaakt worden, dat ze aan dat doel beantwoorden? Ik geloof van ja, maar zie dat zulks niet steeds gedaan wordt. Immers, op vele punten vindt men tegenwoordig in de trottoir-banden insnijdingen, die het gaan gevaarlijker maken. Iemand, die op den rand van het trottoir loopt en er niet op verdacht is, glijdt op zulke plaatsen stellig uit, vooral als de straten beslijkt zijn – en dat gebeurt nog al eens. Dat uitglijden is mij, misschien ook u, en naar ik zeker weet, vele anderen reeds dikwijls overkomen. Al loopt het nog al eens goed af, dan heeft men toch steeds de kans er eens een leelijken val meê te doen. De trottoir-banden zijn waarschijnlijk zóó uitgehouwen, om het inrijden in pakhuizen gemakkelijk te maken. Maar is dat wel noodig? Kunnen de voetpaden niet vlak blijven, ook aan den rand, en zij die er dwars over moeten eene kleine brug leggen? Wil men dit niet, dan is het verkieslijk het trottoir langzaam glooijend te maken, zooals op andere punten plaats heeft. Alleen den rand af te bikken, is bepaald gevaarlijk voor de voetgangers, die inmiddels gewaarschuwd worden de trottoir-banden te vermijden.

Ruimt ge voor deze regelen een plaatsje in, Mijnheer, dan wordt wellicht de bestaande toestand niet bestendig.

Tenminste zult ge uwe lezers voor menigen lastigen misstap behoeden, en daarmede den wensch vervullen van

Uwen Dienaar
VAL NIET

(Ingezonden stuk in het Zondagsblad van Zaterdag 16 January 1869).